

Ceļveži.lv

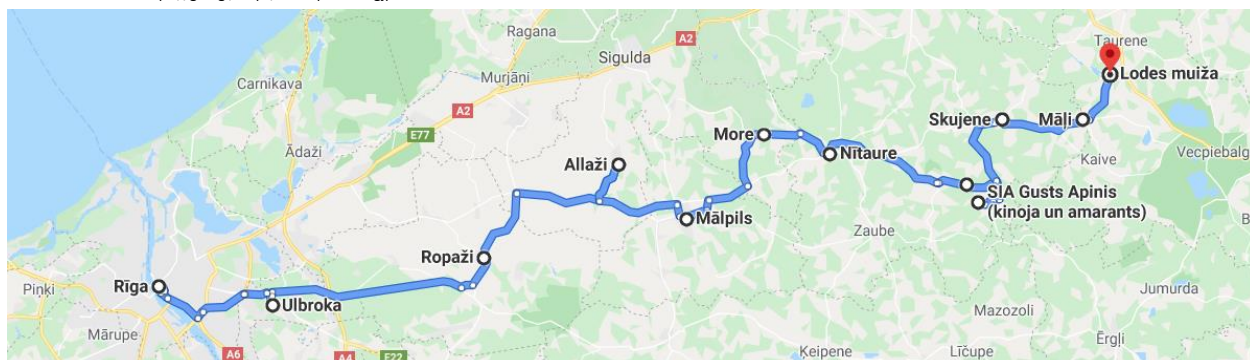
**Eiropa – LATVIJA – VIDZEME
(RĪGA) – Ulbroka – Ropaži – Allaži –
Mālpils – More – Nītaure – Skujene –
Gaujas izteka – Lodes muiža**

MARŠRUTA CEĻVEDIS

Ceļveža versija 22.08.2020.

Ceļvedis ir A4 formātā – to ir ērti izdrukāt un ņemt līdzi ceļā.
Vai arī – ceļojuma laikā to iespējams lasīt planšetdatorā vai viedtālrunī.

<https://goo.gl/maps/c4aBRpPTSybvGjpf6>

Ropaži	2
Allaži	3
Mālpils	4
More	6
<i>Mores kaujas</i>	6
Mores kauju muzejs	7
Mores kauju piemiņas parks un piemineklis	7
Safari parks	8
Nītaure	9
Lauku tējas Z/S "Ozoliņi"	10
Kvinojas audzētājs "Gusts Apinis"	12

Ulbroka
Zaķumuiža

ROPAŽI

Atrodas Lielās Juglas kreisajā krastā, cauri ciemam iet reģionālais ceļš P10 (Inčukalns-Ropaži-Ikšķile). Attālums līdz Ogresi ir 23 km, līdz Rīgai - 34 km. Lielās Juglas krastā atrodas parks ar estrādi, pilsdrupas, novada pašvaldības ēka. Vēl ciemā atrodas luterāņu baznīca, Ropažu vidusskola, sporta komplekss, bibliotēka, vairāki veikali, degvielas uzpildes stacija, vairākas piemiņas vietas.

Ropaži atrodas Viduslatvijas zemienes Ropažu līdzenumā. Ciems izveidojies Lielās Juglas kreisajā krastā tās vidustecē. Pie Ropažiem Lielās Juglas gultnē atsedzas dolomīts, krastos nelieli stāvkrausti.

Ropažu nosaukums, iespējams, ir cēlies no līvu vārda "Roudōpois", kas latviski nozīmē "dzelzs puisis" un vedina domāt, ka aizvēsturiskajos laikos šeit iegūta purva rūda dzelzs kausēšanai. Gadsimtu laikā sākotnējais vietvārds Roudōpois latīņu un vācu avotos ir mainījies uz Rodopoys, Rodepoys, Rodenpois, Rodenpoes, Rodenpeisz, līdz latviešu valodā ieguvis līvu vietvārdu latviskojumiem raksturīgo izskaņu "-aži" (kā Limbaži, Allaži u.c.).

MĀLPILS

➤ <http://www.malpils.lv/>

Mālpils novads ir pašvaldība Vidzemē, kura robežojas ar Ropažu, Siguldas, Amatas un Ogres novadiem. Novada centrs atrodas Mālpilī. Cauri novadam iet reģionālie autoceļi Garkalne—Alaukstis (P3) un Inciems—Sigulda—Ķegums (P8), bet līdz līnijas slēgšanai gāja arī dzelzceļa līnija Rīga—Ērgļi ar diviem dzelzceļa pieturas punktiem: Sidgunda un Kārde.

Mālpils novada teritorija līdz 13. gadsimtam ietilpa līvu apdzīvotajos Idoves un Sidgundas pilsnovados.

Pēc Gaujas un Daugavas līvu zemju iekarošanas novada ziemeļdaļu ieguva Zobenbrāļu ordenis (no 1237.g. Livonijas ordenis), bet Idoves (castrum Yodoven) pilskungs Manegints (Meningen) 1207.g. kļuva par ordeņa vasali un turpināja pārvaldīt savas zemes.

Novada dienviddaļā (bijušajā Sidgundas pagastā) esošās Daugavas līvu zemes ieguva Livonijas bīskapija, kas 1255. gadā tika pārveidota par Rīgas arhibīskapiju.

Mālpils novada pārvaldei starp 1386. un 1413.g. Mergupes upes krastā tika uzcelta Livonijas ordeņa pils Lemburga, kuras nosaukumu skaidro kā līvu vietvārdu (lembit — virsaitis, urga — upe), kas pārgājis vācu valodā kā (Lehm + burg — "māla pils").

Pirmā Mālpils draudzes baznīca celta 15. gadsimta sākumā. Agrāk latviešu zemnieki Mālpilī dēvēja arī par Mārpili un ir saglabāties nostāsts par meitenes Māras iemūrēšanu Mālpils baznīcas sienā,

Rīgas arhibīskapam pakļautās novada dienviddaļas zemes tika pārvaldītas no Suntažos uzbūvētās pils.

Livonijas kara rezultātā novads nonāca Polijas-Lietuvas kopvalsts kontrolē, 1629. gadā to ieguva Zviedrija.

Zemnieku izglītošanai 1693. gadā Mālpilī tika nodibināta draudzes skola.

Pēc 1721. gada novads nonāca Krievijas impērijas kontrolē un ietilpa Vidzemes guberņas Rīgas apriņķī un bija sadalīts Mālpils un Sidgundas draudzēs.

1766. gadā uzcēla luterāņu baznīcu, kas atjaunota 1850. gadā.

1845. gadā daudzi Mālpils zemnieki pārgāja pareizticībā un tika nodibināta pareizticīgo draudze. 1872. gadā dibināja Mālpils kori, 1876. gadā Mālpils savstarpējo uguns apdrošināšanas biedrību, 1881. gadā Mālpils Labdarības biedrību, 1883. gadā bibliotēku, 1903. gadā Mālpils krājaizdevu sabiedrību.

1902. gadā uzcēla mācītājmuižu.

1905.g. revolūcijas laikā Mālpils muiža tika nodedzināta, bet līdz 1911.g. to atjaunoja pēc arhitekta Vilhelma Bokslafa projekta. 1911.g. nodibināta Mālpils progimnāzija, kuras ēka nopostīta Pirmā pasaules kara laikā. Šajā laikā novada teritorijā darbojās 7 skolas, tai skaitā Vibrokas meiteņu skola.

Tagadējā novada teritorijā tika nodibināti 11 kolhozi. 1949. gadā nacionalizētajā Mālpils muižas kungu mājā tika atvērta Hidromeliorācijas un celtniecības tehnikums, kas darbojās līdz 1965. gadam, pēc tam tajā tika izvietota padomju saimniecības «Mālpils» administrācija un Mālpils Zemkopības un meliorācijas muzejs.

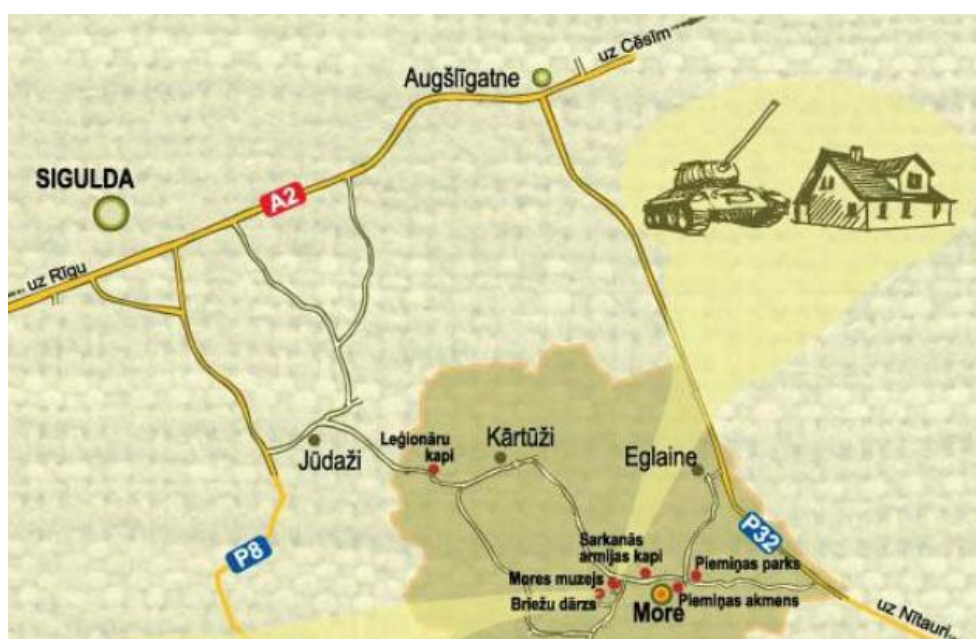
1968. gadā Mālpilī iekārtots bērnudārzs,

MORE

Ar valsts, Nevalstisko organizāciju un ziedotāju atbalstu Mores pagastā izveidotas Otrā pasaules kara Mores kaujas piemiņas vietas.

Mores kaujas

Otrā pasaules kara beigās 1944. gadā no 25. septembra līdz 6. oktobrim Mores pagasta teritorijā notika sīvas kaujas starp Padomju armiju un latviešu leģiona karavīriem, kas bija iesaukti vācu armijā. Latviešu leģiona karavīri, cīnoties savā zemē pret desmitkārtīgu pārspēku, divas nedēļas aizturēja šai Siguldas aizsardzības līnijā Padomju armijas virzību uz Rīgu. Tas ietekmēja turpmākos vēsturiskos notikumus.

Mores pagastā atrodas **Latviešu leģionāru kapi**. Tajos apbedīti 117 Mores kaujās kritušie latviešu leģionāri. Kapos 1991. gada 28. septembrī uzstādīts tēlnieka A. Jansona veidotais piemineklis ar uzrakstu: “Es ticēju, Tēvzeme brīva reiz kļūs”.

Pretim leģionāru kapiem pie pagasta robežas ir dziednieciskie **Zušu sēravoti** – tagad apskates objekts. Izveidota **dabas taka**.

Pie “Peļņiem” ir **piemineklis Latviešu strēlnieku kaujai** ar ķeizarsko vācu armiju 1917. gada septembrī, kad tika apturēta vācu armijas Vidzemes ieņemšana.

Mores kauju muzejs

- <http://www.moresmuzejs.lv/> Kalna Kaņēni, Mores pagasts, Siguldas novads
- <http://tourism.sigulda.lv/mores-kauju-muzejs/> +371 29 446 115, +371 26 699 694

Muzejā iespējams apskatīt ekspozīcijas par Pirmā un Otrā pasaules karu tēmām. Izstādīts padomju armijas tanks T-34 un militārā tehnika brīvdabas ekspozīcijā. Muzeja ekspozīcijās Otrā pasaules kara ieroči, apbalvojumi, karavīru formas tērpi un piederumi, Mores kaujas situācijas makets un kartes. Tāpat šeit ir Mores apkārtnes sadzīves un amatniecības priekšmeti un novada amatnieku darbu izstādes un suvenīri. Ir atpūtas zona pašiem mazākajiem, lielākajiem nojume ar galdiem un dārza kamīnu.

22.08.2020.

>>> [Mores kauju muzejs](#) <<<<

Otrā Pasaules kara sarkanarmiešu brāļu kapi atrodas Morē pie "Apiņu" mājām. Apbedīti ap 3000 (ar vārdiem 1500). Mores kaujās kritušie padomju karavīri. 1970. gados uzstādīts tēlnieces Grīslas veidotais piemineklis.

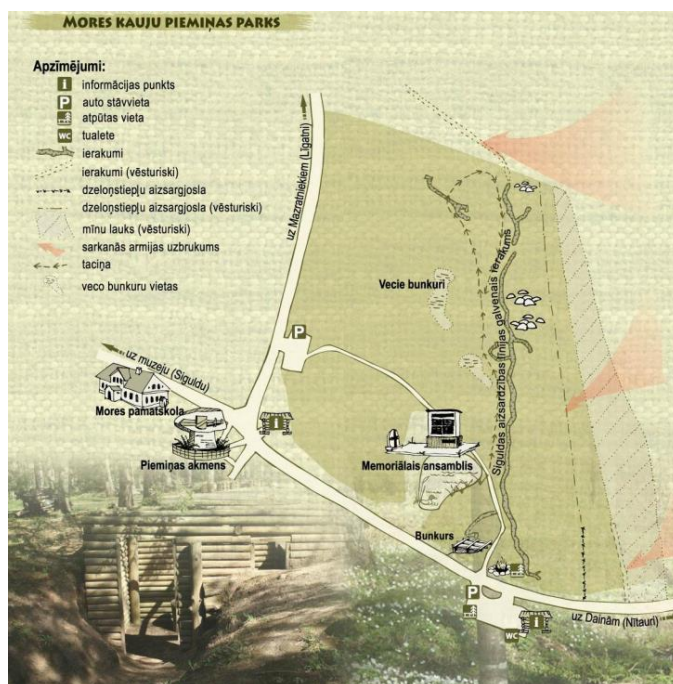
Mores kauju piemiņas parks un piemineklis

Izveidoti vienā Siguldas aizsardzības līnijas posmā pie Mores skolas, kur Otrā pasaules karā 1944. gadā no 26. septembra līdz 6. oktobrim notika sīvas cīņas starp latviešu leģionāriem un padomju armijas karavīriem.

Ar Kanādas Daugavas Vanagu Toronto nodaļas materiālo atbalstu 1992. gada 10. novembrī atklāts tēlnieka H. Sprīča darinātais **Mores kauju piemiņas akmens**. Parkā

uzstādīta **memoriālā plāksne** ar Mores kaujās kritušo un bez vēsts pazudušo latviešu leģionāru vārdiem, apskatāmi restaurēti **ierakumu fragmenti** un **bunkurs**.

>>> [Mores kauju piemiņas parks un piemineklis](#) <<<<

LAUKU TĒJAS Z/S "OZOLIŅI"

- <http://www.ozolini.lv/> Annas Ozoliņi, Zaubes pagasts, Amatas novads,
GPS: 57.0360, 25.4108, Ekskursija un degustācija **4 EUR** (2020).
Brigita Lūkina: +371 29 174 664, Evita Lūkina: +371 26 428 082, laukuteja@ozolini.lv

Meža ielokā, mājās ar pusotru gadsimtu senu vēsturi, **viesosimies pie Brigitas un Evitas Lūkinām Annas Ozoliņos**, lai iepazītos ar veselībai derīgo augu noslēpumiem. Ģimene šeit sākusi saimniekot jau 1977. gadā, novērtējot lauku mieru un klusumu, kā arī sniegtās iespējas - īstu maizes krāsni, pēc senām receptēm gatavotu fermentētu ābeļu lapu tēju... Pēc apmeklētiem kursiem par biznesa radīšanu un vadīšanu, apvienojot studijas par ārstniecības augiem, praktiskos eksperimentus un sajūtas, ir radīts zīmols "Lauku tēja", kas apvieno labāko mežos, pļavās un dārzos atrodamo. **Dosimies ekskursijā saimniecībā, pastaigas laikā iepazīstot tās malās atrodamos augus, nogaršosim zāļu tējas un pēc oriģinālas metodes izveidosim katrs savu īpašo tēju!** Saimniecībā ražoto būs iespējams iegādāties.

<http://www.ozolini.lv/>

Ekoloģiskās tējas vāktas un radītas sertificētā bioloģiskajā saimniecībā Amatas novada, Zaubes pagastā. Saimniece, Brigita Lūkina, jau 15 gadus tēju maisījumus veido pēc zinātņu doktores Helēnas Rubīnes ieteikumiem. Katra no tējām ir labs papildinājums ikdienas uzturam vai veselības uzlabošanai. Iesakām iepazīt un izmantot tējā iekļauto drogu dziednieciskās īpašības.

Brigita un Dima Lūkini ir dzimuši rīdnieki. Sapnis par māju laukos radās 70-to gadu beigās, kā iespēja būt prom no pilsētas, kā arī no varas modrās acs. Brigitas, no vecmāmiņas iegūtās zināšanas par augiem, bērnības vasaras pavadot laukos, ieguva jaunu pielietojumu. Pētot augus, kuri aug Ozoliņu apkārtnē un visu pieejamo literatūru par ārstniecības augiem latviešu un krievu valodā radās ideja, veidot zāļu tēju maisījumus ikdienai un piedāvāt to pilsētniekiem veikalos. Interesanti, ka 90-to gadu sākumā Amerikas Miera korpusa mazo uzņēmumu kursus, izstrādātais biznesa plāns ir īstenojies dzīvē ar apbrīnas vērtu precizitāti.

Pirms 150 gadiem Annas muižas grāfs Tranzē latviešu ģimenei ierādīja zemi mežā 3,5 km no Annām. Jaunie saimnieki Milleri nocirta kokus, nodedzināja celmus un uzcēla māju, kūti klēti un riju, nosauca par Ozoliņiem, droši vien tāpēc, ka apkārt auga daudz ozolu. Viens no Milleru dēliem, izstudēja par mērnīku un aizbrauca uz Krieviju. Tur viņš nostrādāja cara muižā par pārvaldnieku 25 gadus, sapelnīja daudz naudas un atgriezās Latvijā. Tēvs bija iekritis parādos, dēls nomaksāja un sapirkās lauksaimniecības tehniku, kā arī uzcēla jaunu dzīvojamo māju. Pēdējā saimniece Anna Liepiņš nomira 84 gadu vecumā 1964. gadā.

Kad meklējām savai ģimenei lauku māju, kur nedēļas nogalēs un vasarās atpūsties, atradām Ozoliņus bēdīgā stāvoklī, bez logiem, durvīm ar piemēslotu apkārtni, tas bija 1977. gads, braucām uz laukiem ar velosipēdiem (auto nopirkām tikai 1989. gadā).

Iekārtojām māju ar senlaicīgām mēbelēm un gribējām, lai būtu romantiski, kā vecos laikos. Es biju dzīvojusi pa vasarām laukos, kur saimniece cepa īstu rudzu maizi, atcerējos smaržu. Ozoliņos bija liela, veca maizes krāsns, kurā nolēmu mēģināt cept arī es. Tajos laikos veikalos nebija tāda maize, cepta ar malku kurinātā krāsnī.

Atradu senā grāmatā recepti un man izdevās. Tajā vecajā grāmatā bija aprakstīta tējas recepte. Māla traukā liek ābeļu lapas un pēc maizes cepšanas liek atdzesētā maizes krāsnī uz nakti. Kad no rīta sajutu jauko smaržu, izņemu podu, skatos, lapas palikušas brūnas. Kad es nogaršoju, sapratu, ka dzeršu vienmēr šo tēju. Latvieši šo recepti izgudroja, lai dzertu līdzīgu Indijas tējai, kura tajos gados bija dārga. Tā es dzēru šo tēju bieži, tad liku klāt - upeņu lapas, lai būtu C vitamīns, āboliņš pret holesterīnu, ugunspuķi-imunitātei, pīlādžus – asinsvadiem.

Sāku domāt par biznesa iespējām, jo biju apmeklējusi Miera korpusa kursus, kur mūs mācīja par to. Ceļš nebija viegls, jo biju pirmā, bet 1999. gadā atbrauca jau pirmā kontrole, kas atļāva ražot bioloģisko produktu. 2006. gadā vecā māja nodega un šobrīd top jauna māja, vēl ir saglabājies vecais šķūnis, no jauna uzbūvēta tējas ražotne un meža namiņš.

https://www.santa.lv/raksts/majaundarzs/dari-pats/_lauku-tejas_-saimniece-brigita-lukina--cels-no-rigas-makslinieces-uz-zalu-zinataju-27999/

«Nekad nevajag baidīties sākt kaut ko pilnīgi jaunu,» tā saka Lauku tējas saimniece Brigita Lūkina. Arī viņa ļāvās nezināmajam un pirms septiņpadsmit gadiem no Rīgas mākslinieces pārtapa par tējaszāļu audzētāju. Brigita zina: ziemā cilvēki izdzer uz pusi vairāk zāļu tēju nekā citos gadalaikos, tāpēc ir īstais laiks par to runāt.

Visapkārt tikai meži un meži, bet pašā vidū – māja. Tuvākie kaimiņi te pāris kilometru attālumā.» Esam īstajā vietā! Brigita nupat nosvinējusi 70 gadu jubileju, bet ļaušanās idejām – kā pusaudzei. Izrādās, te ne vien ražo zāļu tējas, bet piedāvā arī modīgus jaunumus: darba meditāciju un ekofitnesu. Saimniecība iesaistījusi starptautiskā kustībā Workaway, ar tās starpniecību uzņemot cilvēkus no tuvām un tālām zemēm. Te jau ciemojušies interesenti no 18 dažādām valstīm.

«Tur mums liels piparmētru lauks, tur melisa, kliņģerītes, raudene tur tālāk, te, redz, ehinācija aug,» rāda Brigita.

«Ziemā laukus noklājam ar sienu, lai augiem ir mēslojums un sapūst uz lauka palikušās nezāles. Jāsaka gan: bez lopiņiem grūti – būtu lopi, būtu mēslojums – , tagad radoši jādomā, kā augus pabarot. Gatavojam kompostu, atjaunojam zemi, beram samaltus zarus, pelnus. Visu tomēr paši saudzēt nespējam – pērkam augus no vairākiem bioloģiskajiem zemniekiem, kas savukārt audzē, bet neber paciņās un netirgo.

Lai to darītu, vajag atļaujas, zināšanas un arī tirgus jāiekaro. Manas Lauku tējas var nopirkt daudzus veikalos, apgādāju ar tām vairākus zināmus restorānus: Mārtiņam Rītiņam vedu, Trīs pavāriem. Bet kopš tiem laikiem, kad vēl strādāju Preses namā, atceros, kā jūsu izdevniecības īpašniece Santa Anča nāca pie manis smukā kleitiņā pirkt tējas.»

Brigita smejas: patiesībā zāļu tējas var dzert pilnīgi vesels cilvēks. Viņa uzskata: nedrīkst tā – uz savu galvu – dzert zāļu tējas pārspīlēti lielos daudzumos, jo katram augam ir īpašības, kas zināmos apstākļos organismam var arī kaitēt.

